באורתא אמר רבא הכי. כדקאמרת: לגפרא הדר ביה. ושמעתי מפיו שאינה מולגת: **הכא מאי.** לר' יהושע בריה דרב אידי קבעי לה: **מי עבוד רבנן תקנתא לכהן.** דאע"ג דליסראל בעינן יוליד בגט עד שיגיע זמנו התם הוא דלכסיגיע זמנו מצי להדורה אבל הכא דאי מגרש לה לא מצי מהדר לה תפני בהפרשה בעלמא: **עבדינן כרבנן.** וסמכינן אולד: **קדשה כאוך שלשה.** שוה אלמנה או גרושה: **עירוקיה מפסייה.** לא בעי למיכפייה דלכתוב גט דגלי דעתיה דלא בעי לכנוס עד זמנו: **ורוב נשים לט' ילדן.** ולייתי חטאת דודאי בר קטנא הוא ואשת אח בת בעיס בעל: **ווז הואיל ולא הוכר עובדה לשנים ימים.** דאי הוכר לא הוה מספקא לן: **לשנים ימים.** דכתיב ויהי כמשלם חדשים (בראשית לח): **איתרע לה רובא.** דלא תשדייה בתר רוב נשים אלא ספק בתר מיעוט ספק בתר רוב: **ראשון.** דספק הוה לאוי להיות כהן גדול ממה נפשך: **והשני.** אם קיימה עד שילדה לו בן ודאי ממזר מספק שמא לראשון בן המת הוה וקאי עליה בכרת ואיסתכת האי שני ולד חייבי כריתות וממזר: **מאי קאמר.** ר"א בן יעקב היכי מצי לאפוקי מספק ממזר: **אמר אביי כו' ספק ממזר הוי ואסור בממזרת.** ובכגרה: **ר"א** (כ) **אומר אין ממזר מספק אלא כודאי ממזר הוי ומותר בממזרת.** דקסבר ספיקן בודאן מומר: **ושני ממזר ודאי הוי מספק.** כלומר ממון ספק זה נעשה כודאי ממזר ומותר בממזרת: **וקמיפלגי.** אביי ורבא דמר מוקי רבי אליעזר בן יעקב להיתירא ומר מוקי ליה לאיסורא פליגי בדרבי [6]אליעזר: **ודאן בספיקן אסור.** שמא הספק כשר הוא ונמצא בא ממזר בקהל וכן ספק ממזר בספק ממזרת דשמא זה פסול וזה כשר: **שתוקי.** שקולא אביי ואמו משתקתו: **אסופי.** שנאסף מן השוק. ובכולהו איכא למיחש שמא מפסול נתעברה: **כותי.** אין מקפיד על קידושי כסף ושטר דלית ליה גזירה שוה דקיימה קימה וכי מקדש חד מנסבא לאידך לפיכך כולן ספק ממזרים הם שמא נתקדשה אמו לאחר: **כי אמריתה.** רב יהודה מסיים למילתיה ואזל כי אמריתה להא שמעתא דרב אמר הלכה כר"א קמיה דשמואל אמר לי כו': **וכולן מותרין לבא זה בזה.** מי אמרת (נ) ספיקן בודאן מותר וכ"ש ספיקן בספיקן הייט דמשכחת ליה כולן מותרין זה בזה. כהנים לוים וישראלים מותרין זה בזה. לוי וישראלי מלוי גירי וחרורי עבדים משוחררים מותרים זה בזה. גירי וחרורי ממזרי ונתיני שתוקי ואסופי מותרים זה בזה דקהל גרים לא איקרי קהל לפיכך ממזרים מותרים בהן. וכסדר הזה שנויים בקדושין (דף פט.): **ואם אמרת הלכה כר"א.** שאין ממזר מותר בשתוקי ולא שתוקי בשתוקי ולא שתוקי באסופי (א"כ לא משכחת לה כולהו מעורבים): [7]**נפיני.** נבעונים שנתגיירו בימי יהושע בערמה ויש בהן לד עבדות דכתיב (יהושע ט) ויתנם יהושע מוטבי עצים ושואבי מים לעדה: הלכתא

דגם אליבא דרבנן אמר רבא מילתיה דהתם להכי פריך לרבנן נמי שתוקי שתוקית לא ישא:

יחודי

מי עביד רבנן תקנתא או לא. בעיא זו אליבא דרבנן ולא אליבא דר' מאיר ומכאן מדקדק בה"ג ובשאלתות דהא דאמר בפ' אע"פ (כתובות דף פ: ושם) דהלכה כר"מ בגזרותיו היינו דוקא בגזרותיו ולא בקנסותיו?: **אי** בכל היולדת בו'. כה"ג דייק ברפ"ב דכתובות (דף טז:) גבי כל הנישאת בתולה יש לה קול כו' ובפ' המפלת (נדה דף כט.) גבי כל היולדות מטנפות אבל בפרק ואלו טריפות (חולין דף נג.) גבי כל הדורס אין לפרנו בשמטת לא דייק אע"ג דכל לאו דוקא: **רוב** היולדת לט' כו'. ופ"ת מה מועיל המתנת ג' חדשים משום הכתנה אכתי יכול לבא לידי ספק אם מבשא מיד ותלד לו' חדשים ויום אחד או אפילו ג' ימים דיש להסתפק אם הוא בנו של ראשון ולא נקלט הזרע עד יום ג' או הוא בנו של שני דיולדת לשבעה יולדת למקוטעים וזהו תימה לומר שהכא האשה ליכה להמתין ג' חדשים וג' ימים דלקמן משמע דג' חדשים דוקא דאמר מוץ מיום שמת בו ויום שנתארסה בו ואין לומר כיון דהמתינה ג' חדשים שרא ליגשא ולא חיישינן שמא תלד משני לסוף שבה חדשים וכ' ימים או ג' דסמכינן ארובא דלטי' ילדן וא"כ דסמכינן ארובא דלטי' ילדן א"כ אפילו תוך ג' חדשים מגשא דסמכינן ארובא ואין ליך להמתין אלא חדש אחד ושוב אין ספק אם תלד לסוף ט' ממיתת ראשון אין להסתפק שמא הוא מז' לאחרון דאזלינן בתר רוב נשים דלטי' ילדן אלא ע"כ כל מקום שיכול לבא לידי ספק החמירו חכמים וי"ל דל"כ לא היה משתכח הכרת העובר של ראשון עד שלש ימים מן השני: **ווז הואיל ולא הוכר.** תימה דאמאי לא מוקמינן לה בחזקת היתר ליגס ולא יתחייב באשם תלוי ויהא נמי ולד שני כשר דסתרך מיעוטא יולדת לשבעה אחזקה ואיתרע ליה רובא ונסמוך ארובא דעובדה ביכר לשלש ימים דלעיל בפ' ד' אחין (דף ל:) משינן לה חזקה גבי ספק קידושין ולקמן בפ' בתרא (דף קיט. ושם) אפילו היתה לדתה מעוברת משינן לה בחזקת זקוקה וכ"ת דאיכא רובא אחרינא דרוב נשים מתעברות ויולדות לפיכך יש להחזיקה כמעוברת מן הראשון דאין סברא כלל לומר בנשים ששהו עם בעליהן כמה שנים ולא עיברו ומתו בעליהם דרוב מעוברות ולקמן (דף קיט.) הוא דאמר לה גבי האשה שהלך בעלה ונדתה למדינת הים: **ראשון** ראוי להיות בה"ג. והא דאמר בפ"ק דכתובות (דף יג: ושם) גבי עשר כהנים שפירש אחד מהן ובעל הולד שתוקי שמשתקין אותו מדין כהונה דבעינן זרעו מיוחס אחריו לקמן בפ' נושאין (דף ק:) פריך לה ומשני זרעו מיוחס אחריו דרבנן וכי גזור רבנן בזנות בנישואין לא גזור: **סבר** לה כרב דאמר הלכה כר' אלעזר. והא דפריך בעשרה יוחסין (קידושין דף עג. ושם) גבי הא דאמר רבא דבר תורה כו' שתוקי כשר אלא מעתה שתוקי שתוקית לא ישא לאו משום דלרבא שרי שתוקי בשתוקית אלא משום

[6]באורתא אמר רבא הכי ובצפרא הדר ביה א"ל [7]שריתו יהא רעוא דתשתרו אף תרבא הכא גבי מעוברת חבירו ומינקת חבירו הנשואה לכהן מאי מי עבוד רבנן תקנתא לכהן או לא אמר ליה [8]הבי השתא בשלמא התם כיון דאיכא רבנן דפליגי עליה דרשב"ג דאמרי אע"ג דלא שהא ולד מעליא הוי גבי אשת כהן כיון דלא אפשר עבדינן כרבנן אבל הכא כמאן נעביד אי כר' מאיר הא אמר יוציא ולא יחזיר עולמית ואי כרבנן האמרי בגט איתמר קדשה בתוך שלשה וברח פליגי בה רב אחא ורפרם חד אמר משמתינן ליה עד שיוציאה בגט וחד אמר עירוקיה מסתייה הוה עובדא ואמר להו רפרם [9]עירוקיה מסתייה: ספק בן תשע וכו': אמר ליה רבא לרב נחמן לימא הלך אחר רוב נשים ורוב נשים לתשעה ילדן אמר ליה נשי דידן לשבעה ילדן א"ל נשי דידכו הוו רובא דעלמא א"ל הכי קאמינא רוב נשים ילדן לתשעה ומיעוט לשבעה וכל היולדת לתשעה [10]עוברה ניכר לשליש ימיה ווז הואיל ולא הוכר עוברה לשליש ימיה איתרע ליה רובא אי כל היולדת לתשעה עוברה ניכר לשליש ימיה הא מדלא הוכר לשליש ימיה עוברה ודאי בר שבעה לבתראה הוא אלא אימא רוב היולדת לתשעה עוברה ניכר לשליש ימיה והאי מדלא הוכר לשליש ימיה איתרע ליה רובא ת"ר [11]ראשון ראוי להיות כהן גדול ושני ממזר מספק רבי אליעזר בן יעקב אומר [12]אין ממזר מספק מאי קאמר אמר אביי הכי קאמר ראשון ראוי להיות כהן גדול ושני ספק ממזר ואסור בממזרת ר' אליעזר (ה) אומר אינו ספק ממזר אלא ודאי ממזר ומותר בממזרת רבא אמר [13]הכי קאמר ראשון ראוי להיות כהן גדול ושני ממזר ודאי מספק ומותר בממזרת ורבי אליעזר בן יעקב אומר אין ודאי ממזר מספק אלא ספק ממזר ואסור בממזרת וקמיפלגי בדרבי אלעזר דתנן [14]רבי אלעזר אומר [15]ודאן בודאן מותר ודאן בספקן וספקן בודאן וספקן בספקן אסור [16]ואלו הן ספקן שתוקי ואסופי וכותי [17]ואמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' אלעזר כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי הלל שנה עשרה יוחסין עלו מבבל כהני לויי וישראלי חללי גירי חרורי ממזרי נתיני שתוקי ואסופי וכולן מותרין לבא זה בזה ואת אמרת הלכה כרבי אלעזר אביי סבר לה כשמואל דאמר הלכה כהלל ומוקי לה רבי אליעזר בן יעקב אליבא דהלכתא כי היכי דלא תקשי הלכתא אהלכתא רבא סבר לה כרב דאמר הלכה כר' אלעזר ומוקי לה לדרבי אליעזר בן יעקב אליבא דהלכתא כי היכי דלא תקשי הלכתא

עין משפט
נר מצוה

כב א ב מיי' פי"ח מהלי' גירושין הלכה כח סמג עשין ל טוש"ע אה"ע סימן יג סעיף יב:
בא ג מיי' פי"ח מהלכות יבום הלכה כג סמג לאוין קח טוש"ע שם סימן ד סעיף כה וסימן קמד סעיף ו:
כבב ד מיי' פט"ו מהלי' איסורי ביאה הלכה כח סמג שם טוש"ע שם סימן ד סעיף כד:
כג ה מיי' שם וטוש"ע שם סעיף לו וסעיף לח:

מוסף רש"י

באורתא אמר רבא הכי. כדקאמרת דלמחר זו ואחת זו מולגת, **ובצפרא הדר ביה.** ואמר אחת הן אינה מולגת (שבת קלו:). **א"ל.** לר' מתכשיל לרבינא (שם: רב שרביא לרבינא לפי הגירסא בגמ' שם). **שריתו.** כלה אלילה ועבדיתו אדרבן שמעון, **יהא רעוא דתשתרו אף תרבא.** דתסגון אלה באלילה (שם). ודאן בודאן מותר. כגון ממזרי ונתינים (קדושין עד:). **ודאן בספיקן.** כגון ממזרי ונתיני בשתוקי ואסופי (שם). **ספיקן בודאן.** שתוקי ואסופי בממזרי ונתיני (שם). **ספיקן בספיקן.** שתוקי בשתוקית, אסופי באסופית, אסופי בשתוקית (שם). **אסור.** שמא זה כשר וזה פסול (שם). **רבותי.** בגמ' מפרש מאי שפיקייהו, ומיתים אומה שהיא שנתאיים בעבי שומרון, דכתיב (מלכים ב יז) וינא מלך אשור מבבל ומכותה וגו' ועל שם שבביאים מכותה נקראו כותים ונתגירו מאומות האריות דכתיב (שם) וישלח ה' בהם את האריות וגו' (קדושין שם). הלל שנה. משנה אחת בברייתא עשרה יוחסין כו' וכל האמורין שבשם מותרין לבא זה בזה (שם עה.).

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ר' אליעזר בן יעקב אומר אינו ספק ממזר אלא ודאי: (כ) רש"י ד"ה ר' אליעזר בן יעקב אומר אין ממזר: (ג) ר"ה ומקו יכי מי אמרת בשלמא ספקן:

תוס' חד מקמאי

דפיהקן ומה ד"ה (מוהר) (נפלן) הוא. עמד וקדשה בתוך ג' חדשים וברח פליגי רב אחא ורפרם חד אמר משמתין ליה עד שיוציאה בגט (ושמואל) [וחד אמר] עירקוי מסתייה דגלי דעתיה שאין דעתו לכנסה עד אחר שלשה חדשים והלכתא עירקוי מסתייה אבל לא ברח יוציא בגט אפי' קדשה ביום השלמת שלשה חדשים דקי"ל צריכה להמתין ג' חדשים חרן מיום שמת בו וחרן מיום שנתארסה בו. הרב אלפס כתב לאלמנה חבירו ולגרושת חבירו בתוך ג' חדשים משמע דהא אם קדש אלמנת אחיו (ו) לא איבעיא ג' חדשים אלא אמר עירקוי מסתייה והראב"ד כתב דה"ה אם קדש אשת אחיו הוא לא פסקא דמתני' אתכהא הא שמעתא:

(ו) נראה לפ"ל בתוך ג' חדשים לא אמרינן דעירקוי מסתייה דהא לפסקא דמתניתין לאמתר הא שמעתא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com